

GANE
Iodorovski

LJUBAV

*Volim da si čestica prašine,
da mi te tihi lahor donese...*

*Čestica ljubavi, čestica ništavna,
čestica nevidljiva,
al' ipak ljubav, ipak ljubav.*

*Daj da te imam u dlanovima
kao Neležinu, kao neosečaj,
Daj da poverujem da si u meni,
sklupčana negde u meni.*

*Volim da si čestica prašine,
da mi te tihi lahor donese...*

*Kao što se u proleće prašnici začnu,
daj da te optodim
da bi se rodila u meni
ljubav bogata, ljubav imućna,
ljubav — plod nabrekli ljubavlju.*

*Volim da si čestica prašine,
da mi te tihi lahor donese...*

*Al' ja tebe imam, nemaštino,
najtrajinja nedostižnosti,
najbliža nedohvatnosti,
najveća nedorečenosti,
pa umesto brige o tebi,
češće sam zadovoljan sobom.*

NEREZI

*U svačijem pogledu: Zaremela veličina!
U svakoj misli: Pobeda ne-vremena!
I odgovor: Vase sam Juče!*

*Kako malo treba da te očima
obuhvatimo,
kako mnogo treba da te u dlanovima
samoosećanja
sačuvamo!*

*Burne je vekove trebalo nadživeti,
vekove nevekovane,
godine negodinovane,
dane nerazdanjene.*

*Burne vekove u koštac sa zaboravom
i — opet te imamo.*

*Tu smo reci nam: dclazite češće ovamo
i saznavajte smisao
svog postojanja.*

*Snažno vrelo, ulij se u naše porive,
nek tako trajemo,
nek se tako osmislimo,
nek tako lepi budemo.*

*Glagoljiva nemaštino, veliš li:
uprkos svemu —
živimo, živimo, živimo.*

Prevod: Todora DIMITROVSKOG

(NASTAVAK SA 9 STRANE)
Imao je dug i naporan put, ispunjen strepnjama i konfliktima sa više nedostajanja nego udobnosti. Neograničenost saznanja povela ga je u interplanetarne svere da i u njihovim pojavama pronadje poetsku iskru. Od prve do poslednje zbirke je u neprestanom kontinuitetu subjektivnom i objektivnom, pesnika i prirode, čoveka i stvarnosti. Uz sve to evoluirala borba i obovećenje. Pesnik se zamori, čula i misli, neprestano u akciji, ponekad usnu: „Sva su čula prestala, sve misli skrstile ruke“ (Glavno). Njegovo vraćanje u prošlost nosi ganutljivu senku bolne tužbalice za prohujalom, nedorečenom i neizživljenom mladosti. To posećanje na mlade dane ima svoju dobru stranu što se pesnik pokazuje u celini na životnom putu, i što ostavlja sveočanstvo o sebi i svom vremenu. Ako su ruski pesnici Majakovski i Blok istinski revolucionari i vrlo originalni po revolucionarnom pesničkom duhu, Davičo je kod nas najviši revolucionar, isto tako samostalan; ako su u Francuskoj Breton i Elijar najveći tragaoci u posvesnom, Davičo je kod nas najdosvojiji tog zvanja; ako je kod Dučića i Rakića ljubav dobila više mesto, ona je kod Daviča postigla dalekosežnije razmere. Skoro svaka njegova zbirka asimiluje u sebe ljubav. Ljubav prema ženi i ljubav prema čoveku uopšte. U „Nastanjenim očima“, koje su bliske i shvatljive, nema one simbolike, zavijenog projektovanja i račvanja kao u „Flori“. U njima je žena borba i jauk, protest i stradanje; žena majka i žena sestra. Žena Ljubav. Nikako nevera. Te „oči“, te iskre u tami, odvojene od sunca; te iskre što idu za suncem skrivenim u magli; te oči što zakrvare, prividno zaslepe i zastanu, nastavljaju svoj put, put uspona ka visinama, slobodi, toj „jedinoj srpskoj reči“ da se poistovete sa njom, sa suncem.

U „Flori“ je teško izdvojiti uspele pesme. Sve su one vrlo uspele. Ipak, poema „U ime bilja“, „Slutnja“, „Stene ravnodušnosti“, „Zavera“, „Nemir“, i neke druge, čini mi se da nadrastaju ostale. „Flora“ predstavlja organsku celinu, da bih je nazvao poemom pesnikovog vidjenja sebe u vremenu i prostoru. Ona je još jedna potvrda Davičovih sposobnosti.

Pesnikove istine nisu nešto unapred dato, nisu nešto čemu se mogu sagledati granice; one su bezgranične i zato najistinitije istine. Sada mi najzgodnije dolazi da ponovim onu Čelijevu misao: „Poet, umetnik, je nepriznati zakonodavac sveta.“ To on, zaista, jeste. To je i pesnik o kome je ovde bilo reči.

PROLEĆE I RASTANAK

(NASTAVAK SA 9 STRANE)

sa kikama, i kratkim pantalonama, da bi se sad rastali, rasuli, izgubili. Trideset njih, koji jedan drugom dušu poznaju, i želje poznaju, raspršace se, da bi se, kad se kroz pet, šest ili deset, opet teških i oznojenih godina, javili jedan drugom, učtivo skidajući šešire: „Moje poštovanje cenjeni doktore. Čestitam, sin vam je već prvoškolac.“ „O hvala glavni uredniče; čujem da vam se kćerka nešto razbolela.“

„Ne, ne — to je kćerka onog inženjera, znate onog što nam je došao u VIII-om razredu.“

„Da, sećam se. Nego — znaš li da je naš Kepa otišao u Tursku. Ambasador. A najboljeg prijatelja nam je nestalo. Onog što je bio godinu dana mlađi od nas. Kažu, udavio se na Atlan-

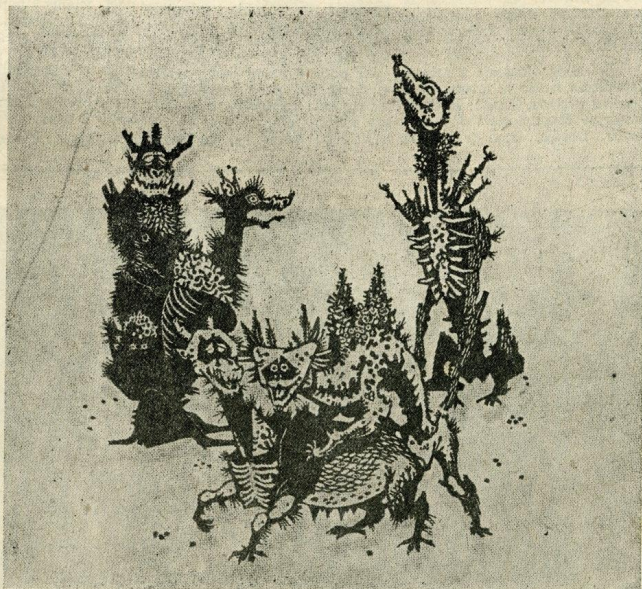
liku, lutao, na službenom putovanju.“

Hronika neće zabeležiti nervozu jedne generacije, ni snove njene, ni težnje. Kao što ni razgovor ovaj ne mora baš ovako da se vodi. Hronika danas beleži konferencije o raznim Bagdadima i paktovima i rezultate eksplozije atomske bombe u Sahari. Hronika traži fakta. I bolje.

Rastanak je sve bliži. I tuga raste, i radost, i nervoja. I mladost, sve tvrdoglavija, želi uspeh.

A rastanak juri na zraku sunca, na krilima proleća, na ambicijama jedne generacije. Hronika ipak neće zabeležiti:

„U proleće jedno, rasvetano, majsko, u jedno maturantsko proleće, na zraku sunca doleteo je — rastanak. Rodila se tad jedna radost i zamrla jedna seta.“

FRANCE MIHELJIĆ: HIMERE